

Wetsvoorstel tot uitbreiding van de vrijstelling van de taks ter vergoeding van de successierechten en het Kadastraal Inkomen:

(Ingediend door de heren Raf Terwingen en Roel Deseyn)

TOELICHTING

Sinds 1 juli 2003 zijn de verenigingen zonder winstoogmerk (vzw's) en de private stichtingen onderworpen aan een jaarlijkse taks tot vergoeding van de successierechten, de zogenaamde patrimoniumtaks. Deze taks bedraagt 0,17 % op de som van de roerende en onroerende goederen. Het betreft een federale taks. De opbrengsten worden niet doorgestort naar de Gewesten.

Een aantal instellingen is van de taks vrijgesteld, zo ook de inrichtende machten van het gemeenschapsonderwijs of het gesubsidieerd onderwijs, voor wat betreft de onroerende goederen die uitsluitend bestemd zijn voor onderwijs. Het is aangewezen deze vrijstelling te versoepelen in het kader van de plannen van de Vlaamse regering voor wat betreft "de Schoolgebouwen van de toekomst".¹ In een eerder voorstel werd reeds gepleit voor een uitbreiding van de vrijstelling van de patrimoniumtaks naar de roerende goederen toe, dewelke uitsluitend bestemd zijn voor onderwijs.²

In het kader van de jaarlijkse taks op vzw's bestaat er dus een vrijstelling voor patrimoniaal beheer. Die vrijstelling is vooral ingegeven om de onroerende goederen binnen vzw-structuren achter scholen te vrijwaren van deze jaarlijkse belasting. Het komt in de praktijk echter voor dat scholen of de vzw-structuren achter scholen een onroerend goed of een bepaald deel van een onroerend goed ter beschikking stellen van een andere vereniging, bijvoorbeeld in het kader van jeugdwerking. De vraag is dan natuurlijk of de vrijstelling dan nog kan gelden.

In een antwoord op een parlementaire vraag heeft de minister van Financiën gesteld dat dit geval per geval bekeken moet worden. Hij verklaarde hierover het volgende:³

"In de voorbereidende werken is een ruime interpretatie gegeven aan het begrip "uitsluitend bestemd voor onderwijs" en zijn volgende voorbeelden opgesomd: een conciërgewoning bij een schoolgebouwencomplex, een zwembad in een school dat voornamelijk voor schoolactiviteiten is bestemd maar ook toegankelijk is voor het publiek, en een geïntegreerde kapel in een schoolinstelling die in de week voor eucharistievieringen met de leerlingen wordt gebruikt.

De betreffende onroerende goederen moeten dus in de eerste plaats bestemd zijn voor onderwijs, maar wanneer zij daarnaast, op bijkomstige wijze, ook voor andere doeleinden worden gebruikt, blijft de vrijstelling van de taks behouden. Er zal dus geval per geval worden onderzocht of de onroerende goederen voldoen aan de ruime interpretatie "uitsluitend bestemd voor onderwijs" en bijgevolg aan de vereiste directe band met de onderwijsfunctie.

Indien een aantal lokalen van de school in de weekends en de vakantie aan een andere vereniging ter beschikking worden gesteld, bijvoorbeeld aan de jeugdwerking, kan dat als "uitsluitend bestemd voor onderwijs" worden beschouwd."

¹ Nota van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2015 betreffende het Masterplan Scholenbouw, <http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1129512>.

² Parl. St. Kamer 2014-15, 1256/001.

³ Vraag om uitleg van de heer Raf Terwingen over de jaarlijkse taks op vzw's, Vr. en Antwd. Kamer, 10 mei 2017, p. 2-4.

De bestaande vrijstelling wordt vandaag de dag dus al vrij ruim geïnterpreteerd, maar toch blijft de juridische discussie bestaan over de invulling van het begrip “uitsluitend bestemd voor onderwijs”. Bovenstaand voorbeeld van de minister over de ter beschikkingstelling van bepaalde lokalen in de weekends of de vakanties wordt volgens de indieners problematisch, indien de school ervoor zou opteren om op een meer structurele manier haar leegstaande gebouwen of bepaalde lokalen na de schooluren ter beschikking zou stellen aan jeugdverenigingen, sportverenigingen, enz.

In het kader van het Masterplan Scholenbouw van de Vlaamse regering wil men immers dat schoolgebouwen multifunctioneel worden en dat onderwijsinstellingen onder meer lokalen of leegstaande gebouwen structureel ter beschikking stellen aan derden. Deze strategische doelstelling wordt voorgesteld om op die manier medegebruik van schoolgebouwen te bevorderen.⁴ Dit kan gebeuren door een samenwerking uit te bouwen met verenigingen die naschoolse activiteiten aanbieden, zoals muziekonderwijs en sport of met jeugdverenigingen die de kinderen sociaal engageren.

Behouden van de vrijstelling:

Door de vrijstelling onder artikel 149, 4° W.Succ. te wijzigen, willen de indieners de bestaande vrijstellingen versoepelen. Door vanaf nu te spreken over onroerende goederen die “hoofdzakelijk” bestemd zijn voor onderwijs wordt het mogelijk om structureel lokalen of leegstaande gebouwen ter beschikking te stellen aan andere verenigingen. Het blijft daarentegen wel de bedoeling dat de gebouwen of de lokalen nog steeds voor het overgrote deel bestemd zijn om voor onderwijsdoeleinden te worden gebruikt, maar de indieners willen er wel voor zorgen dat onderwijsinstellingen na de schooluren bepaalde lokalen of leegstaande gebouwen ter beschikking kunnen stellen aan verenigingen.

Vermindering administratieve en financiële lasten:

Een aanpassing van de taks tot vergoeding van de successierechten zal leiden tot een administratieve vereenvoudiging in hoofde van de onderwijsinstellingen en de overheid. In de praktijk dienen de scholen nog steeds een administratieve en financiële inspanning te leveren, ondanks de bestaande vrijstelling die zij genieten, omdat de taks nog verschuldigd kan zijn op het onroerend vermogen wanneer lokalen of gebouwen structureel ter beschikking worden gesteld aan verenigingen. Bij een versoepeling van de vrijstelling zal een aangifte niet langer nodig zijn.

Een aanpassing zal er verder ook toe leiden dat lokale besturen niet langer aparte gebouwen of lokalen moeten voorzien, waarin de verenigingen gehuisvest kunnen worden. Door een samenwerkingsverband aan te gaan met de onderwijsinstellingen kunnen de kosten voor de lokale besturen hierdoor verminderd worden.

Wijzigingen aan artikel 12 WIB 92:

In eenzelfde beweging is het volgens de indieners geoorloofd om artikel 12 WIB 92 in dezelfde zin aan te passen voor de vrijstelling van het kadastraal inkomen voor onroerende gebouwen bestemd voor het onderwijs. Dit wetsvoorstel voegt hierbij dan ook het woord “hoofdzakelijk” toe in het artikel. Het is daarbij ook de bedoeling van de indieners om onderwijsinstellingen of belastingen die gebouwen bestemmen voor onderwijs ervoor te behoeden dat men de vrijstelling op het kadastraal inkomen kan blijven genieten, ook al stelt men bepaalde lokalen of leegstaande gebouwen op structurele wijze ter beschikking aan verenigingen.

⁴ Nota van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2015 betreffende het Masterplan Scholenbouw, <http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1129512>, p. 21.

Aanknopingspunten met andere artikelen:

Het gebruik van het woord “hoofdzakelijk” is volgens de indieners ook niet nieuw in het WIB, alsook in het wetboek BTW. Voor wat betreft de inkomstenbelastingen regelt artikel 181 WIB 92 het toepassingsgebied van de vennootschapsbelasting. In punt 4° wordt bepaald dat vzw’s of andere rechtspersonen, die uitsluitend of hoofdzakelijk het verstrekken van onderwijs tot doel hebben, van de vennootschapsbelasting worden uitgesloten.

Als we kijken naar het recent ingevoerde verlaagde btw-tarief voor het bouwen van schoolgebouwen,⁵ merken we dat ook hier de administratie verwijst naar “gebouwen die hoofdzakelijk worden gebruikt door een onderwijsinstelling die ze heeft opgericht, aangekocht of gehuurd voor het verstrekken van vrijgesteld onderricht op basis van artikel 44, § 2, 4°, a), van het Btw-Wetboek” om te bepalen wat als schoolgebouw moet worden aangemerkt.⁶

De btw-administratie stelt dan ook uitdrukkelijk dat het begrip schoolgebouw vrij ruim geïnterpreteerd moet worden: “Niet alleen de lokalen bestemd voor het eigenlijke onderricht (klaslokalen, zorglokaal, sportzalen, aula, wetenschaps-, computerlokalen e.d., werkplaatsen, enz.) zijn bedoeld, doch ook al de andere plaatsen die worden gebruikt door de studenten (refters, lees- en recreatiezalen, studiezalen, bibliotheken, gebedsruimte, buitenschoolse kinderopvang, enz.), alsmede lokalen bestemd voor het personeel (leraarslokaal, enz.), de technische lokalen (keukens, kelders, bergplaatsen, enz.), de administratieve lokalen (het secretariaat, enz.), de lokalen die gebruikt worden door de CLB’s en de zogenaamde ‘mini-ondernemingen’ of ‘leerbedrijven’.”⁷ Zolang het lokaal of het gebouw beheerd wordt door de onderwijsinstelling en o.a. gebruikt wordt door studenten valt men onder de 6% btw. In die zin kan dus worden geargumenteed dat een onderwijsinstelling het verlaagd btw-tarief blijft behouden, ook al wordt een lokaal of een leegstaand gebouw ter beschikking gesteld aan een derde (i.c. sport-, jeugd-, cultuurvereniging, enz.)

De indieners vinden dan ook dat naar analogie met bovenstaande bepalingen en interpretaties het woord “hoofdzakelijk” moet worden ingevoerd in artikel 12, §1 WIB 92 en artikel 149, 4° W.Succ. om ervoor te zorgen dat onderwijsinstellingen of belastingplichtigen die de onroerende goederen hoofdzakelijk voor onderwijs bestemmen van de vrijstellingen kunnen blijven genieten.

Raf Terwingen
Roel Deseyn

⁵ Koninklijk besluit van 12 december 2015 tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 20 van 20 juli 1970 tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en de diensten bij die tarieven, BS 15 december 2015.

⁶ Beslissing Btw nr. E.T.129.073 dd. 27.01.2016.

⁷ Beslissing Btw nr. E.T.129.073 dd. 27.01.2016.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 12, §1 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen wordt het woord "hoofdzakelijk" ingevoegd tussen de woorden "morele dienstverlening," en de woorden "voor onderwijs".

Art. 3

In artikel 149, 4° van het Wetboek der successierechten wordt het woord "uitsluitend" telkens vervangen door het woord "hoofdzakelijk".

Art. 4

Deze wet treedt in werking op 1 januari van het aanslagjaar dat aanvangt na de datum van bekendmaking van deze wet in het Belgisch Staatsblad.

5 oktober 2017

Raf Terwingen
Roel Deseyn